

РЕЦЕНЗІЯ

кандидатки юридичних наук, доцентки, доцентки кафедри кримінально-правових дисциплін та судочинства Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету Янішевської Катерина Дмитрівни на дисертацію здобувача ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право Ярусевич Анни Сергіївни «Адміністративно-правовий статус суб'єктів управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі»

Ступінь актуальності обраної теми. Запропоноване до рецензування дослідження «Адміністративно-правовий статус суб'єктів управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» є надзвичайно важливим під час перетворення «Укроборонпром» на «Українську оборонну промисловість» з кількох причин. По-перше, перетворення організаційної форми від державної структури на акціонерне товариство передбачає перехід до корпоративного управління, що потребує ретельного вивчення адміністративно-правового статусу суб'єктів управління. По-друге, забезпечення ефективного управління ресурсами, особливо у сфері функціонування оборонно-промислового комплексу, вимагає аналізу правового статусу суб'єктів управління, щоб забезпечити оптимальне використання активів та ресурсів. По-третє, дослідження адміністративно-правового статусу суб'єктів управління сприяє визначенню механізмів, які забезпечать прозорість та дотримання законності в управлінні об'єктами державної власності. По-четверте, розуміння адміністративно-правового статусу суб'єктів управління дозволить оптимізувати управлінські процеси та забезпечити відповідність структури оборонно-промислового комплексу сучасним стандартам.

Таким чином, дослідження адміністративно-правового статусу суб'єктів управління стає визначальним для успішного впровадження змін в оборонно-промисловому комплексі України.

Науковий рівень дисертаційного дослідження та наукових публікацій. Дисертація Анни Ярусевич відповідає вимогам, що висуваються до робіт на здобуття ступеня доктора філософії галузі знань 08 «Право» і спеціальності 081 «Право».

Робота виконана у Сумському державному університеті. Дисертаційне дослідження виконано відповідно Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, схвалених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019; Стратегії розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2021–2025 роки, затвердженої Постановою загальних зборів Національної академії правових наук України від 26 березня 2021 року, Стратегії реформування державного управління України на 2022–2025 роки, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України № 831-р; від 21 липня 2021 року; науково-дослідної теми Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету «Концептуальні засади реформування системи правоохоронних органів у сучасних умовах трансформації нагляду і контролю щодо забезпечення економічної безпеки України» (номер державної реєстрації – 0122U000779).

Основні положення дисертації висвітлено в чотирьох наукових працях, серед яких, три статті у наукових фахових виданнях України, одна стаття в науковому періодичному виданні іншої держави (Словацька Республіка), та чотирьох тезах доповідей на науково-практичних конференціях. Усі праці відображають наукову новизну дисертаційного дослідження та обраної Анною Сергіївною тематики.

Новизна дисертаційного дослідження, повнота викладу в опублікованих працях. Вважаю, що дисертаційне дослідження виконано на високому науковому рівні, оскільки насамперед окремі положення наукової новизни були одержані вперше. Зокрема: 1) запропоновано для системності розуміння історико-правових засад організації управління військово-

промисловим комплексом України виділяти етапи та періоди становлення суб'єктів управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі; 2) запропоновано визначення адміністративно-правового статусу суб'єкта управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі, під яким йдеться про функціональне становище органів управління об'єктами державної власності, що визначається правовими, інструментальними та організаційними елементами, які у взаємопов'язаній конструкції розкривають місце, особливості впливу та умови діяльності таких органів у сфері управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі; 3) здійснено комплексний аналіз повноважень суб'єктів управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі з урахуванням реформ, зумовлених воєнним станом.

Крім того, низка положень у дисертаційному дослідженні Анни Ярусевич були істотно вдосконалені, зокрема, визначення поняття «управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі», з'ясовано, що під даною категорією слід розуміти здійснення повноважень щодо реалізації прав держави як власника таких об'єктів в оборонно-промисловому комплексі, пов'язаних із володінням, користуванням і розпорядженням ними, у межах, визначених законодавством України, з метою задоволення потреб безпеки та оборони держави; визначення поняття «суб'єкта управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі», під яким запропоновано розуміти систему державного управління, наділену компетенцією і державно-владними повноваженнями щодо реалізації прав держави як власника об'єктів в оборонно-промисловому комплексі, пов'язаних із володінням, користуванням і розпорядженням ними, у межах, визначених законодавством України, з метою задоволення потреб безпеки та оборони держави; підхід щодо сутності здійснення управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі та з'ясовано, що він є різним залежно від конкретного суб'єкта управління.

У цілому в дослідженні сформульовано ряд і інших положень, які мають істотне значення для науки адміністративного права.

Таким чином, дослідження Анни Ярусевич виконане на високому науково-теоретичному та методологічному рівнях. Висновки, положення, рекомендації та пропозиції дисертації відповідають всім вимогам, які встановлюються для такого виду робіт Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затверджених постановою КМУ від 12 січня 2022 року № 44, є обґрунтованими та логічними, мають високий ступінь наукової новизни та практичне значення.

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. У дисертації на підставі дослідження значної кількості законодавчих актів та літературних джерел сформульовані основні положення щодо адміністративно-правового статусу суб'єктів управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі.

Мета дисертаційної роботи полягає в тому, щоб на підставі узагальнення правових норм і наукових праць розкрити адміністративно-правовий статус суб'єктів управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі. А також на основі цього досвіду визначити основні недоліки такого управління й окреслити способи і напрямки його вдосконалення.

Для досягнення зазначеної мети в дисертаційному дослідженні було поставлено такі основні завдання: 1) виділити етапи та періоди становлення суб'єктів управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі; 2) охарактеризувати теоретичні основи визначення понятійно-категоріального апарату адміністративно-правового статусу суб'єкта управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі; 3) розкрити повноваження Кабінету Міністрів України як

структурного елемента управління об'єктами державної власності оборонно-промислового комплексу; 4) охарактеризувати Державний концерн «Укроборонпром» та акціонерне товариство «Українська оборонна промисловість» як уповноваженого суб'єкта господарювання з управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі; 5) визначити передумови та стан реформування системи управління у сфері оборонно-промислового комплексу; 6) сформулювати перспективні напрямки вдосконалення управлінської діяльності в оборонно-промисловому комплексі.

Науково-теоретичне підґрунтя дослідження становлять наукові праці фахівців у галузі філософії, теорії держави і права, адміністративного права, інших галузевих правових наук. Нормативною основою дослідження є Конституція України, кодифіковані нормативно-правові акти, закони і підзаконні акти, нормами яких прямо чи опосередковано визначено систему управління у сфері оборонно-промислового комплексу. Інформаційну й емпіричну основу дослідження становлять узагальнення практики діяльності правоохоронних органів, довідкові видання, статистичні матеріали, а також власний практичний досвід.

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Результати дослідження, що виносяться на захист, отримано завдяки всебічному використанню комплексного підходу, який передбачає поєднання низки різноманітних методів наукового пізнання. Виконана робота базується на системному поєднанні загальнонаукових та спеціально-наукових методів. Завдяки цьому Анні Ярусевич вдалося на високому рівні виконати всі поставлені в дисертаційному дослідженні наукові завдання.

Теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає у тому, що сформульовані та викладені в дисертації положення, узагальнення, висновки й рекомендації мають як

загальнотеоретичне, так і практичне значення для науки адміністративного права та процесу та можуть бути використані в різних сферах, а також бути використані для вдосконалення адміністративно-правового статусу суб'єктів управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність в цілому. Вивчення змісту дисертації підтверджує, що вона має логічну та чітку структуру. У роботі детально розглянуто адміністративно-правового статусу суб'єктів управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі через призму різних аспектів. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, що містять десять підрозділів, висновків до розділів та загальних висновків і списку використаних джерел. Анотація у стислій формі містить основні тези дисертаційного дослідження та викладена двома мовами (українською та англійською). Висновки у дисертації відповідають її меті, завданням, а також змісту.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації. У цілому позитивно оцінюючи дослідження Анни Ярусевич, варто звернути увагу на деякі спірні, дискусійні положення і висловити окремі зауваження, як підґрунтя для обговорення під час захисту:

1. У дисертації визначено етапи та періоди становлення суб'єктів управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі. Поза увагою автор залишає усіх суб'єктів управління в даній сфері (Міноборони, Космічне агентство, Мінекономіки та ін.).

2. У розділі 2 дисертаційного дослідження автором запропоновано розмежувати повноваження Концерну: 1) повноваження, якими наділені міністерства, інші органи виконавчої влади та державні колегіальні органи; 2) повноваження, якими наділені державні господарські об'єднання; 3) особливі повноваження для управління об'єктами державної власності в

оборонно-промислового комплексу (не притаманні жодному суб'єкту управління об'єктами державної власності). Вважаю, що зазначена класифікація потребує детальнішого уточнення.

3. У дисертації автор не зазначає порівняння із іншими країнами щодо управління об'єктами державної власності в оборонно-промислового комплексу. Зазначене дозволило б збагатити дослідження.

Стосовно пропозицій для дискусії, то пропоную розглянути питання з приводу того, які саме відмінності в адміністративно-правовому статусі суб'єктів управління в оборонно-промислового комплексу можна виокремити в порівнянні з іншими галузями економіки? Утім, зазначене вище стосується окремих дискусійних положень дисертації та у своїй сукупності не впливає на загалом позитивну її оцінку.

Відсутність порушення академічної доброчесності. Під час вивчення тексту дисертації та наукових праць Анни Ярусевич фактів порушення академічної доброчесності не виявлено. Дисертація є самостійною, оригінальною науковою працею.

Висновки про відповідність дисертації встановленим вимогам. Викладене дає підстави для остаточного висновку про те, що дисертація Ярусевич Анни Сергіївни на тему «Адміністративно-правовий статус суб'єктів управління об'єктами державної власності в оборонно-промислового комплексу», яка підготовлена за спеціальністю 081 «Право» відповідає вимогам наказу «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 року №261 (зі змінами та доповненнями від 3 квітня 2019 року №283), наказу МОН України від 12 січня 2017 року №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами від 12 липня 2019 року) і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування

рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а її автор – Ярусевич Анна Сергіївна, заслуговує на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

РЕЦЕНЗЕНТ:

**доцент кафедри кримінально-правових
дисциплін та судочинства**

Навчально-наукового інституту права

Сумського державного університету

кандидат юридичних наук, доцент

Катерина ЯНІШЕВСЬКА

Підпис	<i>Янішевської А</i>
засвідчую	<i>Міт. Грах. Велик</i> Відділу кадрів
	<i>10/11/2022</i>